

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa locală, 25 februarie 2023

Clasa a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.
- Nu se acordă puncte din oficiu

Se dau fragmentele:

A.

„Teza la matematică. Problema, ca de obicei, foarte ușoară. Cum însă eu nu știam nimic - pentru că nu învățasem nimic întreg anul - priveam și nu pricepeam. Începea să-mi pară rău de neștiința mea. Cât de puțin aș fi citit, și tot o rezolvam. În jur, băieții lucrau aprins. Numai Mălureanu și Colonaș priveau caietul cu aceeași statornicie interogativă ca și mine. Noi trei suntem cei mai proști la matematică din toată clasa. A început să mă necăjească faptul că nu puteam face nimic. M-am apucat atunci să înșir calcule fără nicio legătură cu subiectul. Problema era de trigonometrie, iar eu din trigonometrie nu cunosc decât cazurile de rezolvare a triunghiurilor dreptunghice. Am scris ce cunoșteam: altminteri, cu foaia albă, aș fi căpătat „rău”. Pe trimestrul întâi, ca să-l întărit pe Vanciu și să mă răzbun că zâmbea întotdeauna când eram la tablă, sigur de ignoranța mea, am închis caietul de teză și am început să scriu pe o foaie scoasă din geantă. Scriam ca să mă vadă Vanciu și să se supere că nu știe ce scriu, de ce scriu și cum am curajul să scriu. Vanciu se uita la mine și se uita uimit. (...)

Iată ceea ce se petrece în sufletele noastre, acum la apropierea sfârșitului de an: ne copleșește melancolia. Suntem obosiți, dezgustați de școală, sleiți de căldură și ne întristăm, totuși, când se apropie sfârșitul anului. Ne arătăm mulțumiți și râdem, și vorbim, dar în suflete păstrăm toți un început de nostalgie. Se înțelege lesne aceasta. (...) Suntem atât de legați între noi, după șase ani de clasă? Sau poate e altceva?

Poate ne întristăm că vacanțele nu ne aduc cele ce închipuisem noi, încă de pe la Paști, că vor aduce. Toți socotim cele dintâi zile de vacanță un rai. (...)

Astăzi, Fănică a căpătat „Bine” la chimie. S-a întors în bancă istovit, desfigurată; îi tremura glasul, când s-a scuzat că nu are carnetul de note. După plecarea lui Toivinovici, a sărutat tabla și a dăruit băieților o sută de lei pentru cornuri și ciocolată. Ceea ce, pentru zgârcenia lui Fănică, e mai mult decât o nebunie. Cu „binele” luat la oral și-a asigurat media. Fănică e terorizat de chimie. Cred că citește de zece, cincisprezece ori fiecare lecție; și o uită de cum e chemat la tablă. Se emoționează ca în fața inspectorului. Se face roșu, se bâlbâie, frământă buretele cu creta la un loc. Urăște pe Toivinovici și se înspăimântă de câte ori se deschide ușa în ora de chimie. La extemporale nădușește, se clatină în bancă, se trădează dacă încearcă să afle un amănunt de la vecin, se zăpăcește, varsă călimara, transcrie de trei ori problema. Înainte cu câteva zile de teză, pierde pofta de mâncare. În Ajun, învață până după miezul nopții și se deșteaptă în friguri. Ajunge la liceu slăbit, uluit, epuizat. Când intră Toivinovici, Fănică înlemnește cu ochii la el. Se dezmoște când strigă absenții. Apoi ajunge nervos, nerăbdător, se frământă în bancă, se chinuie până ce Toivinovici citește problemele sau enunță subiectele de teză.

Când sună clopotul și nu și-a sfârșit lucrarea, Fănică își pierde cumpătul. Încearcă să scrie precipitat o concluzie, oricare. În tot timpul orei a scris „literatură” în jurul subiectului ca să umple pagini și să convingă pe Toivinovici că a învățat. De obicei, concluziile sunt părțile lui cele mai bune, pentru că nu sunt expuse „literar”.

Băieții îl îndrăgesc, pentru că e inteligent și sperios. Râde în toate orele, afară se chimie și matematică. Cunoaște cele mai abile formule de introducere când trebuie să ceară scuze profesorilor”.

Mircea Eliade, Romanul adolescentului miop

B.

„Am uitat să vă spun. Mă dăduseră afară. Îmi spusese să nu mă mai întorc după vacanță, fiindcă picasem la patru materii. Nu voiam deloc să învăț și toate celelalte. Îmi atrăsese de multe ori atenția să fiu mai silitor — mai ales la sfârșit de trimestru, când veneau părinții să discute cu bătrânul Thurmer - dar fusese în zadar.

Așa că m-au dat afară. La Pencey nu e prea greu să te dea afară. E o școală cu nivel foarte înalt. Zău că da! Așadar, cum vă spuneam, era decembrie și un ger de crăpau pietrele, mai cu seamă pe dealul acela afurisit. N-aveam pe mine decât impermeabilul, n-avem mânuși, n-aveam nimic. Cu o săptămână înainte îmi furase cineva din cameră paltonul din păr de cămilă cu mânușile îmblănite în buzunar și tot restul. [...] E drept c-am părăsit multe școli și multe locuri fără să simt că le părăsesc. Dar nu pot să sufăr asta. Nu-mi pasă dacă despărțirea e tristă sau neplăcută, dar când părăsesc un loc vreau să știu că plec. Altfel mă simt și mai rău. [...]

Îndată ce mi-am amintit de povestea asta, m-am întors și am luat-o la fugă, coborând pe versantul celălalt al dealului spre casa bătrânului Spencer. Nu locuia la școală. Locuia pe Anthony Wayne Avenue. [...]

După un timp, mi-a spus:

— Am avut cinstea să-ți cunosc părinții acum câteva săptămâni, când au venit să discute cu doctorul Thurmer. Sunt minunați. [...] Ce se întâmplă cu tine, băiete? mă întrebă.

Vorbea destul de aspru pentru felul lui de a fi.

Câte materii ai urmat în trimestrul ăsta?

— Cinci, domnule profesor.

— Cinci? Și la câte ai căzut?

— La patru. La engleză am trecut, i-am spus, fiindcă poveștile cu Beowulf și balada cu „*Lord Randal, fiul meu*” le-am învățat încă de pe vremea când eram la Whooton. Și, de fapt, la engleză nu trebuia să fac mai nimic, decât să scriu din când în când câte o compunere.

— Eu unul te-am trântit la istorie, fiindcă n-ai știut absolut nimic.

— Știu, domnule profesor, vă înțeleg. Ce era să faceți?

— Absolut nimic, repetă el. Ai deschis cartea măcar o dată, în trimestrul ăsta? Eu mă îndoiesc. Spune drept!

— Păi, știți, am răsfoit-o... de vreo două ori, am spus.

Nu voiam să-l jignesc. Îi plăcea istoria la nebunie!”

J. D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*

C. „Chimia este materia din jurul nostru: solul, aerul, apa, plantele, animalele. Materia se prezintă sub cele mai diverse forme: bunuri de larg consum, medicamente, alimente, iar chimia este partea din știință care ne ajută să înțelegem cum este construită lumea și care sunt legile care guvernează viața. Această știință pune bazele vieții noastre viitoare prin furnizarea de soluții alternative pe termen lung privind gestionarea energiei, protecția mediului și protejarea planetei noastre. Marile inovații introduse într-o gamă largă de domenii de cercetare produc efecte puternice atât asupra prezentului, precum și asupra viitorului nostru. Descoperiți mai multe informații despre o parte din inovațiile de azi și de mâine și despre inițiativele ecologice!

Chimia este o știință experimentală, deoarece are la bază experimentul. Experimentatorul are nevoie neapărat de două instrumente:

- ochi pătrunzători, care înregistrează toată diversitatea aspectelor manifestate în cursul desfășurării unui fenomen studiat;

- capacitatea de a pătrunde în esența celor constatate.

Ceea ce-ți stimulează fantezia este: figura în geometrie; calculul în algebră și analiza matematică; experiența în fizică și chimie, dar acestea nu fac decât să ajute fantezia, nu s-o înlocuiesc.

Ce minunat este să cunoști câte ceva despre substanțele care te înconjoară: săpunul, hârtia, medicamentul salvator, combustibilul miraculos! Astăzi numărul substanțelor chimice, izolate și fabricate este foarte mare. Trecem adeseori pe lângă ele, fără să ne gândim că realizările extraordinare pe care le întâlnim aparțin chimiei. Când este vorba de o nouă țesătură, un gadget pe care ni-l dorim, despre un nou parfum, medicament sau funcționarea corpului omenesc ne vine în minte că toate sunt ”opere” ale chimiei.”

<https://dokumen.tips/documents/chimia-in-viata-omului.html?page=1>

SUBIECTUL I - Elemente de construcție a comunicării

20 de puncte

Scrie răspunsul corect la următoarele cerințe.

1. Numește grupurile de sunete prezente în cuvintele *nou*, *hârtia*. **2 puncte**
2. Sinonimele cuvintelor *istovit*, *nebuie*, *se deșteaptă* (textul A) sunt: **2 puncte**
  - a) sleit, aberație, se ivește.
  - b) încheiat, țicneală, se dezlănțuie.
  - c) stors, năzbâtie, înțelege.
  - d) epuizat, nechibzuință, se trezește.
3. Alcătuiește câte un enunț cu sensul figurat al cuvintelor *parfum* și *substanță*. **2 puncte**
4. Transcrie, din textul C, un predicat verbal și un predicat nominal. **2 puncte**

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

5. Ilustrează, în două enunțuri, omonimia cuvântului *unde*. **2 puncte**
6. Selectează adjectivul din secvența dată și precizează gradul de comparație al acestuia: „Cunoaște cele mai abile formule de introducere când trebuie să ceară scuze profesorilor” **2 puncte**

7. Indică funcția sintactică pentru cuvintele subliniate din enunțul: „m-am întors și am luat-o la fugă, coborând pe versantul celălalt al dealului spre casa bătrânului Spencer. **2 puncte**
8. Alcătuieste un enunț cu o locuțiune substantivală și precizează funcția sintactică a acesteia. **2 puncte**
9. Construiește un enunț asertiv în care verbul **a vorbi** să fie circumstanțial de scop. **2 puncte**
10. Valorificând textul C, construiește o frază alcătuită din două propoziții aflate în raport de coordonare prin juxtaponere. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Menționează, într-un enunț, motivul pentru care personajul din textul A se simte istovit, deși a luat „Bine”. **6 puncte**
2. Prezintă, în 2-3 enunțuri, o trăsătură morală a personajului, ilustrată de caracterizarea indirectă. **6 puncte**
3. Prezintă, în 30-70 de cuvinte, un element de conținut comun în cele trei texte-suport, ilustrând răspunsul cu exemple și explicații **6 puncte**
4. Menționează câte un tipar textual din fragmentele **A** și **B**, oferind câte un argument. **6 puncte**
5. Comentează, în 30-50 de rânduri, o semnificație a secvenței din textul **A** „*În tot timpul orei a scris „literatură” în jurul subiectului ca să umple pagini și să convingă pe Toivinovici că a învățat.*” **8 puncte**
6. Care este, în opinia ta, profilul elevului ideal? Justifică-ți răspunsul, în 70-100 de cuvinte, referindu-te la textele-suport A și B. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Care crezi că este rolul școlii și al profesorilor în dezvoltarea unui tânăr?

Scrie o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse de textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului, vei avea în vedere:

- interpretarea ideilor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **10 puncte**
- precizarea a două argumente relevante pentru tema compunerii. **10 puncte**
- corelarea ideilor din textele-suport cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 32 puncte pentru conținutul compunerii și 8 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.